YBS Hukuk, Adana Avukatlık Bürosu Av. Yakup Buğrahan SEVDİ
https://www.ybshukuk.com.tr/yargitay-4-hukuk-dairesi-2026-4020-imm-ozel-sart-deger-kaybi-teminat-disi/

Yargıtay 4. Hukuk Dairesi 2026/4020 K. | İhtiyari mali mesuliyette değer kaybını dışlayan özel şart

Yargıtay, 4. Hukuk Dairesi, Esas No: 2023/6994, Karar No: 2026/4020, Karar Tarihi: 13.04.2026
Kararın resmi kaynağı

4. Hukuk Dairesi 2023/6994 E. , 2026/4020 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi 3. Hukuk Dairesi

SAYISI : 2022/2092 E., 2023/776 K.

Taraflar arasındaki tazminat davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın reddine karar verilmiştir.

Kararın davacı vekili tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince

başvurunun esastan reddine karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacıya ait araç ile davalıya kasko sigortası ile sigortalı aracın karıştığı 23.01.2022 tarihli trafik kazasında, davacıya ait aracın hasar görüp değer kaybına uğradığını ve bu yöndeki zararının zorunlu trafik sigorta poliçe limiti tüketildiğinden İMMS kapsamında davalı kasko sigortacısı tarafından tazmin edilmesi gerektiğini, bunun için davadan önce davalıya müracaat edildiğini ancak davalının ödeme yapmaya yanaşmadığını, zorunlu arabuluculuk görüşmelerinden de sonuç alınamadığını belirterek gerçek zarar belirlendiğinde dava değerini artırma hakkı saklı kalmak kaydıyla belirsiz alacak olarak 100,00 TL'nin kaza tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; talebin poliçe ile teminat dışında bırakıldığını belirterek davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile ''Dava, trafik kazası sebebiyle oluşan değer kaybı zararının, zorunlu trafik sigorta poliçesi limitlerinin tüketilmiş olmasına bağlı olarak İMM sigortacısından tazmin edilmesi istemine ilişkindir.

Zorunlu trafik sigortacısının ZMMS Genel Şartları uyarınca sorumlu olduğu bir zarar kaleminin, poliçe limitinin tüketilmiş olması sebebiyle ondan talep edilemediği durumlarda, kasko sigorta poliçesindeki İMM klozu devreye girecektir. Böyle bir durumda, zarar, İMM limitleri aşılmamak kaydıyla, kasko sigortacısı tarafından tazmin edilecektir. Meğerki, zarar kalemi İMM sigortası klozunda teminat harici bırakılmış olsun.

Somut olayda, kazaya sebebiyet verdiği ileri sürülen 07... plakalı aracın zorunlu trafik sigortacısının ... Sigorta A.Ş. olduğu ve maddi-araç başına poliçe limitinin 01.06.2022 tarihinde yapılan 58.412,68 TL tutarındaki ödeme ile tüketildiği anlaşılmaktadır. Davacı da, değer kaybına ilişkin zararını, maddi-araç başına poliçe limitinin tüketilmiş olmasına bağlı olarak İMM sigortacısı davalıdan talep etmiştir.

Kasko sigorta poliçesinde İMM limiti 250.000,00 TL olarak belirtilmiş olup, bu yöndeki klozun kapsamı, poliçenin 13. sayfasında, "Sigortalı aracın kullanılmasından doğan ve Karayolları Trafik Kanununa ve umumi hükümlere göre aracın işletenine terettüp eden hukuki sorumluluğu ve bu poliçede teminat kapsamında olmak şartıyla zorunlu trafik sigortası limitlerinin üzerinde kalan kısmını poliçede yazılı limitlere kadar temin eder. Her türlü değer kaybı, kazanç kaybı talepleri teminat haricidir." şeklinde açıklanmıştır. Görüldüğü üzere, İMM Sigortası Genel Şartlarının 1. maddesinin tekrarı mahiyetindeki, ihtiyari mali mesuliyet sigortası klozunun son cümlesinde, değer kaybı taleplerinin teminat haricinde olduğu açıkça ifade edilmiştir.

İMM Sigortası Genel Şartlarının "özel şartlar" başlıklı 28. maddesinde, genel şartlara ve varsa bunlara ilişkin klozlara aykırı düşmeyen özel şartlar konulabileceği öngörülmüştür. Somut olayda, ihtiyari mali mesuliyet sigortası klozuna, değer kaybı taleplerinin teminat haricinde olduğuna dair özel şart konmuş olup, bu özel şart karşısında değer kaybı talep edilmesine olanak yoktur.

Zararın ZMMS poliçe limitinin üzerinde kalan kısmı yönünden İMM sigortacısının sorumluluğunun doğması, zarar kaleminin teminat kapsamında olması şartına bağlıdır. Oysa, somut olayda, değer kaybı talebi, yukarıda işaret edildiği üzere teminat kapsamı dışında bırakılmıştır. Bu halde, kasko sigorta poliçesindeki ihtiyari mali mesuliyet sigortası klozuna istinaden değer kaybı talep edilmesi mümkün değildir. '' gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A.Temyiz Sebepleri

Davacı vekili temyiz dilekçesinde; kanunun emredici hükümleri gereği sigorta sözleşmesinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarın azaltılması sonucunu doğuran hallerin zarar göre karşı ileri sürülemeyeceğini, genel şartların yasanın emredici hükümlerine aykırı olduğunu, özel şartların da genel şartlara ve kanuna aykırı olmayacağını, değer kaybı araçta oluşan doğrudan ve gerçek zarar olduğundan teminat kapsamında olduğu hususunda tartışma olmadığını, İMMS Genel Şartlarında teminat dışında kalan hallerin sınırlı olarak sayıldığını belirtmiştir.

B. Gerekçe

Uyuşmazlık; davacının maliki olduğu araca davalı ... tarafından İMM teminatını içerir kasko sigorta poliçesi ile sigortalı olan aracın çarpması sonucu davacının aracında meydana gelen maddi hasardan kaynaklanan değer kaybı talebine ilişkindir.

Temyizen incelenen karar, tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, dava şartlarına, yargılama ve ispat kuralları ile kararda belirtilen gerekçelere göre usul ve kanuna uygun olup temyiz dilekçesinde ileri sürülen nedenler kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Davacı vekilinin yerinde görülmeyen tüm temyiz itirazlarının reddi ile usul ve kanuna uygun olan kararın ONANMASINA,

Aşağıda yazılı temyiz harcının temyiz eden davacıdan alınmasına,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

13.04.2026 tarihinde, Üye ... ile Üye ...'ün karşı oyları ve oy çokluğu ile karar verildi.

KARŞI OY

Uyuşmazlık; davacının işleteni olduğu araç ile davalı ... tarafından ihtiyari mali sorumluluk sigortası (İMSS) poliçesi ile sigortalı olan aracın çarpışması sonucu davacının aracında meydana gelen hasar nedeniyle değer kaybı talebine ilişkindir.

Bilindiği üzere İMSS bir trafik kazasında üçüncü kişilerin uğradığı maddi ve bedeni zararların, zorunlu mali sorumluluk sigortası (ZMSS) limitlerini aşan kısmını karşılamak amacıyla yapılan bir teminat türüdür. Her ne kadar ihtiyari sigorta ise de uygulama koşulları ve unsurları itibariyle ZMSS'yi takip etmesi ve ZMSS limiti aşıldığında devreye girecek olması bakımından kuralların yorumlanması ve delillerin incelenmesi ZMSS paralelinde yapılmalıdır. Somut olayda da davacı üçüncü kişi olup poliçenin tarafı değildir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun (KTK) 95. maddesi; "Sigorta sözleşmesinden veya sigorta sözleşmesine ilişkin kanun hükümlerinden doğan ve tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran haller zarar görene karşı ileri sürülemez." hükmünü amirdir. Bu hükümle kanun koyucu, zarar görenleri korumak amacıyla sigortalı ile sigortacının birlikte hareket ederek ZMSS poliçesi kapsamında tazminat

yükümlülüğünü azaltan veya kaldıran hallerin zarar gören kişilere karşı ileri sürülemeyeceğini açık bir şekilde belirtmiştir.

Anılan Kanun'un "İhtiyari mali sorumluluk sigortasına uygulanacak hükümler" başlıklı 100. maddesinde kanun koyucu, "Bu Kanun'un, sorumluluğun kaldırılması veya tazminatın azaltılmasına ilişkin 95 inci maddesi ... ihtiyari mali sorumluluk sigortasında da uygulanır." şeklindeki düzenleme ile ZMSS ile ilgili bir kısım hükümlerin zarar görenlerin aleyhine yorumlanmaması amacıyla atıf hükmünü getirmiştir.

Somut olayda davacı üçüncü kişi olup zarar gören konumunda olduğundan ve sigortacı ile sigortalı arasındaki sigorta sözleşmesine (poliçe) taraf olmadığından yukarıda anılan hükümler uyarınca kanun koyucu tarafından özellikle korunmak istendiği anlaşılmaktadır. Bu hükümler göstermektedir ki zarar gören üçüncü kişilerin sigorta teminat kapsamının daraltılması kanun koyucu tarafından engellenmek istenmiştir. Nitekim somut olayda da sigorta poliçesinde değer kaybı teminat kapsamı dışına alınarak kanun koyucunun ne kadar haklı bir düzenleme yaptığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla yukarıda yer alan kanun hükümleri sözleşmenin bağlayıcılığı ilkesinin kanun ile getirilmiş istisnası mahiyetindedir.

2918 sayılı Kanun'un 95... . maddeleri birlikte yorumlandığında zarar gören üçüncü kişilerin ZMSS limitlerini aşan kısmını karşılamak amacıyla yapılan teminat türü olan İMSS'nin kapsamına tazminat yükümlülüğünün kaldırılması veya miktarının azaltılması sonucunu doğuran hükümler konulamayacağından ve bu husus Kanun'da açıkça düzenlenmiş olduğundan artık genel şartlar ve poliçe kapsamına bakılmaksızın değer kaybı alacağının ödenmesi gerekir.

Sayın çoğunluğun aksi yöndeki düşüncesine bu nedenle katılamıyoruz.